

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslowakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

EVROPSKÉ LISTY: Vychází každé pondělí • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publication, Inc. • Vedoucí redaktor: Josef Martinek
Evropský redaktor: Václav Hora • Adresa redakce:
FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

EVROPSKÉ LISTY: Erscheint jeden Montag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Inc. • Chefredakteur: Josef Martinek • Redakteur für
Europa: Václav Hora • Anschrift der Redaktion:
FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 2. FEBRUAR 1976 • FK, D-6 FRANKFURT/M. 70, POSTFACH 70 0103 • Nr. 5.

Práškománie mladých v Československu

Zneužívání omamných prostředků není již zdaleka jen výsadou "otrávené a veskrze zkažené" mládeže, vychované a vychovávané západní "dekadentní" konzumní společností. I v zemích, kde vyrůstá "leninská" a "nejkrásnější" mládež této planety, se šíří návykové užívání některých léků, např. analgetik, antipyretik a psychotropních léků jako náhražka za klasické drogy, zejména hašiš, mariuanu a heroin.

Opatřit si v Československu klasické drogy je velmi obtížné, ba skoro nemožné. "Leninská" mládež hledá proto svůj vlastní, naprosto soukromý klid za hranicemi ideologické reality, v oblasti tlumu centrálního nervového systému, který pozměňuje vnímání, chování, náladu, myšlení, nebo vyúsťuje v halucinace, tedy v prostředí odloučení se od banálního okolí, nic nefikající společnosti a beznadějně budoucnosti. Všeelijaké ty pilulky, které přenesou mladého člověka do říše, přeludů, lehkosti a snů, si lze v Československu opatřit celkem snadno a navíc u začínajícího laika nevyvolávají zpočátku nijaké obavy. Ovšem závislost na jejich užívání přináší sebou stejná zdravotní a společenská rizika, jako návyk na drogy, nebo všelijaké ty primitivní náhražky, jako např. čichání par čistících prostředků (Čikuli), které jsou o to nebezpečnější, že mohou vést k rychlé otravě a smrti.

Všeobecně vzato může vzniknout návyk na léčiva ze skupiny hypnotik, zejména barbiturátového typu, která tlumí především funkci centrální nervové soustavy. Návykovými se mohou stát ale i některá hypnotika nebarbiturátového typu, např. Dorixen, Noxyron aj. Spotřeba barbiturátových hypnotik stoupla v Československu od roku 1958 z 20.524 tablet na deset tisíc obyvatel na 22.924 tablet v roce 1961. Později, kdy byla v širším měřítku zaváděna na trh psychofarmaka, začala na jejich úkor klesat spotřeba sedativ a hypnotik. Průzkumem se zjistilo, že i tak jich denně užívá 2,5% žen a 1,2% mužů. Psychofarmaka, látky, které jakýmkoliv způsobem ovlivňují duševní stav člověka, přinesly ve své většině doslova dramatický pokrok v

psychiatrické léčbě, zároveň se jich ale začalo zneužívat. Tomuto jevu se nevyhnuli ani v Československu a "obliba" Meprobamatu a Dexfenmetrazinu jevila značně stoupající tendenci.

Třetí skupinou nejrozšířenějších látek jsou analgetika a antipyretika, z nichž nejznámější v Československu jsou Algenal, Neuralgen, Dinyl, Sedolal a v poslední době Alnagon. Tyto léky se staly denní samozřejmostí a součástí denního života čs. občana. Není se proto co divit, že v roce 1970 připadalo na jednoho obyvatele v Československu 64 těchto bílých pilulek. Při jednom průzkumu přiznalo 20% dotázaných, že se užíváním analgetik snaží zvládnout obtížné situace v rodině, v zaměstnání nebo při studiu. Z jediného zjištění vyplývá, že 9,5% čs. občanů užívá analgetika denně, 13,3% často a 30,6% občas. A také v tomto případě vedou v polykání prášků ženy nad muži.

Pravidelné a nadměrné užívání analgetik vyvolává zdravotní potíže naprosto nevyhnutelné, změny v krevním obraze nebo poškození ledvin. A v neposlední řadě způsobuje i onen nebezpečný návyk, který je nakonec nutné také léčit. Podle tajných čs. statistických údajů přivedlo nadměrné užívání analgetik do psychiatrických léčeben 35,7% pacientů, 43,7% pacientů na základě návyku na psychofarmaka. Jsou známy případy, kdy se ve sklepích nebo na chatách scházejí mladí lidé a oddávají se hromadně "čichacím orgiím", nebo kouření bylinných cigaret, preparovaných různými chemikáliemi. Neznalost výsledku průběhu chemických reakcí při jejich spalování odvedlo na onen svět nejednoho zklamaneho mladého člověka, které-

Před sjezdem v Kremlu...

Zdá se skoro jisté, že celá řada vážných světových problémů, které se Západ snaží řešit, se dostanou i na pořad sjezdu sovětské komunistické strany února. Politbyro bude tedy opět rozhodovat o světě. Jaké stanovisko zaujme k problému palestinskému a Středního východu vůbec, jaké k návrhu limitovaného zbrojení, ke své a kubánské agresi v Angole? A bude se zcela jistě také muset zabývat i svým pokusem o svolání konference všech komunistických stran celého světa, jejíž konání a společné pak prohlášení se souhlasem politiky Moskvy bylo určeno právě pro sjezd a mělo být dokladem, že úspěšná je komunistická politika ve světě. Jednání čtyřiařiceti zástupců západních i východních komunistických stran, ve východním Berlíně však po deseti dnech v naprosté nejednotě skončilo, aniž by

byl stanoven pevný termín další schůzky. Je to naprosté fiasko Brežněvovy politiky.

Před několika dny se vrátil ze své moskevské cesty americký zahr. ministr Kissinger, jehož hlavním úkolem bylo v Moskvě zjistit, do jaké míry jsou sověty skutečně k dohodě o limitaci zbrojení rozhodnuty a jaký pak ústupek jsou ochotny učinit. Kissingerova snaha, zdá se, byla právě v této části jednání nadějná, není však jisté, do jaké míry si sověti představují jenom "úpravu" diplomatickou. Cesta Kissingerova je však označována odborníky jako pokrok a jako doklad, že je oživena naděje k dalšímu pokračování rozprav. Ani návštěva Brežněva samého v USA letos na podzim není vyloučena.

Ve věci Angoly byl však Kissinger neúspěšný. K jeho poukazu, že vzhledem k so-

větské účasti při bojích v Angole je ohroženo détente, Brežněv odpověděl, že "tamní boje jsou v zájmu národního osvobození" a že nemají naprosto nic společného s détente. A když se Kissinger pokusil opět věc Angoly vzít na pořad jednání, prohlásil Brežněv, že "k odvolání sovětské pomoci Angole může dojít pouze na přání komunistické angolské frakce", která je právě Moskvou a Kubou podporována. "Diplomacie" tedy čistě sovětská.

Příspěje tedy tento komunistický kongres nějakým konstruktivním rozhodnutím k uklidnění ve světě? Kdo to očekává, je obyčejný naivka. Kreml není v takové situaci — aby musel dělat ústupky za každou cenu — udělá je v této době jenom tehdy, když i jemu samotnému budou vyhovovat. A na to má být Západ připraven.

RUDÍ VE FRANCII

Příští měsíc se bude konat dvaadvacátý sjezd francouzské komunistické strany, která je po italské nejpočetnější a nejvlivnější v západní Evropě. Její historie byla však dlouhá až typicky stalinistická, příliš dlouhá se projevoval vliv staré, Moskvě bezvýhradně oddané vůdcovské garnitury.

První velkou herezi si pařížské komunistické politbyro dovořilo vlastně až roku 1968, v souvislosti se sovětskou invazí do Československa. Jemně, ale přece jen zřetelně s ní vyslovilo nesouhlas.

Teprve v posledních měsících se však zdá, že i napříč francouzskou komunistickou stranou vane čerstvý vítr. Bylo k tomu zřejmě zapotřebí silnějších injekcí, než Československa.

Pokus o jednotnou frontu se

mu prohaný režim nedokázal dát víc než touhu po halucinacích, snech a přeludech, tedy pravý opak toho, co denně troubí do světa komunistická propaganda.

CAE

socialisty nakonec prozradil, že u levicových voličů dochází k přesunu směrem k socialistické straně. Pak zřejmě působil zas úspěch italských komunistů, opět vyjádřený v volebních úřech. Zjevným protipólem byl neúspěch portugalských komunistů s jejich rigidním prosovětským kursem. Komunistická Paříž si uvědomila, že v západním společenství tohle netáhne. Před dvěma měsíci se sešel v Římě francouzský Marchais s italským Berlinguerem a vznikl z toho dokument o demokratické cestě k socialismu. A jsme teď svědky toho, že i l'Humanité projevuje zájem o respektování svobod ve východním bloku, především v Sovětském svazu. Nejdále však zašel nedávno v televizním vystoupení sám francouzský komunistický šéf Georges Marchais. Jasně poukázal na rozdíly, které dělí francouzskou a sovětskou komunistickou stranu v otázce respektování občanských práv. Doslova řekl, že nemůže být ani řeči o tom, že by francouzští komunisté si vůbec chtěli dovolit omezo-

vání svobod a dodal, že mezi nimi a sovětskou stranou je rozpor v názoru na podstatu socialistické demokracie.

Pro svůj nastávající sjezd francouzští komunističtí předáci navrhuji i z mnoha hledisek převratné změny v ideologii anebo aspoň v její terminologii. Tak hodlají opustit posvátné termíny "diktatura proletariátu" a dokonce i označení "proletariát". Francouzský nekomunistický tisk je přirozeně mírně ironický, částečně i hodně nedůvěřivý: nejedná se jen o taktiku? S ní jsou totiž také smutné zkušenosti, opět třeba z Československa, z období, kdy před únorem 1948 KSČ také všelijak manévrovala s demokratickou terminologií.

Lze ale přece jen věřit, že francouzští komunisté si jsou vědomi změněných realit. Sovětský vzor je jako program prostě nepřijatelný a také komunistická Paříž se od něho musí chtít nechtě, více anebo méně — distancovat, a to ve svém nejvlastnějším zájmu.

O ČESKOSLOVENSKU

ČSSR-Rumunsko

Podle právě podepsaného protokolu bude Československo do Rumunska vyvážet i v letošním roce hlavně energetická zařízení a zařízení pro chemický průmysl, obráběcí stroje, dopravní techniku, koks a koksovatelné uhlí, slad, chmel a spotřební zboží. Rumunsko dodá zejména stavební a silniční stroje, vrtné soupravy, železniční vagóny, nábytek (!), celulózu, mazut, kukuřici apod. Celková hodnota výměny zboží dosáhne přes sedm miliard devizových korun.

Vyšší hladiny řek

Spousty tajícího sněhu v českých nížinách způsobily zvýšení hladin řek Lužnice, Sázavy, dolního toku Labe, Orlice a moravské Dyje. Vzhledem k bouřlivým povětrnostním podmínkám v Krkonoších staly se vrcholové chaty skoro nepřístupné.

Speciální ozařovací

pracoviště budují ve Středě českém muzeu v Roztokách u Prahy za spolupráce s Ústavem jaderného výzkumu v Řeži. Bude sloužit k radiacnímu a chemickému ošetření museálních a památkových předmětů, zejména dřevěných, napadených dřevokazivým hmyzem. Tento průkopnický způsob je československou novinkou.

O kriminalitě

V Praze v průběhu uplynulých pěti let výrazně poklesla kriminalita — např. počet loupeží a znásilnění klesl ve srovnání s rokem 1970 na polovinu. Problémem v hlavním městě zůstává rostoucí brutalita a aktivita recidivistů. Roste také hospodářská kriminalita, a množí se dopravní nehody.

Za azbestem v Bosně

Dochází k realizaci další akce jugoslávsko-československé spolupráce. Obě země se podílejí na geologickém průzkumu, laboratorním hodnocení vzorků, určení způsobu těžby a dalších konkrétních úkolech týkajících se ložisek azbestu v bosenském Petrovu Selu. ČSSR se na projektu podílí službami čs. expertů, úvěrem ve výši 10 milionů dinárů a zařízením laboratoře. Například bude Československo odebírat jugoslávský azbest. Zatím tuto surovinu nakupuje převážně na Západě za tvrdé valuty.

In memoriam

10. ledna 1976 zemřel ve věku 63 let sólista opery Národního divadla v Praze, Jaroslav Veverka. Pěvce angažoval do ND Václav Talich a získal ve Veverkově, který studoval ve své rodné Vídni (zpíval tam ve Volksoper), zpěváka s nádherným hlubokým basem. Veverka patřil k tvárným umělcům, působil stejně přesvědčivě ve vážných partiích (Sarasatro, Paloucký, Končák, žalařík Beneš), jako v bufózních (Mumíal, Janek ve Studni nebo Osmin v Únosu). Na první scéně Nár. divadla působil plných 40 let. Ještě nedávno zpíval s úspěchem roli Sparafucilla v Rigolettu.

Z Nového Boru do Iránu

V podniku Krystalex v Novém Boru dokončili největší zakázku dekorativního skla od konce války. Jde o soubor výrobků špičkové úrovně, zhotovené podle návrhu čs. sklářských výtvarníků, které budou použity k výzdobě mausolea nedaleko Teheránu: skleněné stromy, hutnicky tvarované ploché sklo, speciální lustry a jiné ozdoby. K nejzajímavějším patří velký sedmidílný solitér.

Úspěch v Belgii

V Královské opeře v Antverpách byla s mimořádnou odezvou provedena díla velkých českých mistrů, mimo jiné Selanka Zdeňka Fibicha, V podvečer a Česká píseň Antonína Dvořáka — kterou vlámský sbor Královské opery zazpíval poprvé v Belgii česky.

... a vlky z lesů

žene hlad, jak psal Villon. S příchodem zimy překročili vlci sovětsko-československé hranice. V oblasti Vihorlat je jich momentálně šestnáct. Loví hlavně mladé divočáky a srnčí zvěř. Pětiletá smečka vlků se pohybuje také v okolí lesního závodu Medzilaborce.

Deset tisíc nových

vzorků bižuterie připravili v Jablonexu pro letošní rok. Jablonecká bižuterie se v současné době vyváží do stopětatdvaceti zemí světa. Za železnou oponou je největším odběratelem SSSR, potom Polsko, nově Rumunsko, ze západních zemí vede v odběru Japonsko, pak Hong-kong a USA.

BOUŘE NAD HAVLEM...

Nová Havlova hra "Žebrácká opera", adaptace stejnojmenné hry, kterou v 18. století napsal John Gay, byla inscenována v amatérském obsazení vloni v listopadu v jednom sále v Horních Počernicích u Prahy. Mezi diváky byli umělci, kteří jsou dnes v nemilosti, herci, osobní Havlovy přátelé a několik západních novinářů.

Několik dnů poté Bezpečnost začala vyšetřovat osoby, které se představení zúčastnili, ačkoli inscenace nebyla nijak ilegální a byla také řádně povolena jako soukromé představení.

Havel napsal dopis vlivným osobám hlavního města — včetně pražského vedoucího komunistického tajemníka Kapka. Připomíná tyto skutečnosti a žádá, aby obtěžování skončilo.

Vyslýchána byla prý většina z dvacetišesti účinkujících — většinou dělníků, studentů anebo mladých umělců. Policie se je prý snažila donutit k podpisu prohlášení, které Havla inkriminuje. Václav Havel sám byl rovněž vyslýchán. Navíc jiná divadelní hra — nikoli od Havla — byla zakázána, protože dva její hlavní herci shlédli Havlova "Žebráckou operu" a jedna herečka ztratila svou roli opět v jiné divadelní hře, protože její otec navštívil představení v Horních Počernicích.

Havel sám se domnívá, že jedním z důvodů policejních výslechů může být skutečnost, že mezi listopadovým publikem byli někteří známí intelektuálové z Dubčeva období, jakož i umělci a spisovatelé, kteří jsou nyní v nemilosti.

V období vyšetřování policie prý projevovala zvláštní starost o to, aby se o Havlovi představení nedozvědělo zahraničí.

Několik dní na to však o něm přinesl zprávu západo-německý časopis Der Spiegel. Označil je za novou výzvu ze strany opozičníků, kterým prý dodala novou odvahu.

ČSSR-Portugalsko

Do Prahy přjel na pozvání čs. ministra zahraničí Chňouпка portugalský zahraniční ministr Antunes. Oba podepsali dohodu o letecké dopravě.

helsinská deklarace. Podle Spiegela Havlova hra zastřeně kritizovala současný československý režim.

Havel nyní ve svém dopise píše, že článek ve Spiegeli dává představení do souvi-

slosti s věcmi, které s ním nemají nic společného a že mu dává charakter opoziční demonstrace, kterou nemělo. Ani herci ani já — píše Havel — neneseme žádnou odpovědnost za tento článek.

Soudruh Makarenko by zešílel:

AŽ BUDE "POVÁLCE"

Jako malé dítě jsem často sedával za oknem jednoho hradeckého bytu a se zájmem pozoroval dav, plynoucí po mostě přes Labe. Sedě uniformy vojáků Wehrmachtu se mísily s barvami civilních hábitů ostatních pasantů.

"Až bude po válce, klučínku náš," říkávala mě tehda teta Ela, "pojedeme . . .", "až bude po válce, koupím ti . . .", "až bude po válce, tak . . ." Pojem "až bude po válce" byl v oněch dobách pro mě velmi abstraktní. Vnímám jsem její, nevědouce, co válka vlastně znamená, jako jedno slovo: POVÁLCE, kteréž jsem si ve svém postmiminkovském mozečku vyhodnotil jako vyšší, časově vzdálenější tvar slova zítra. Co nebude zítra, to se odehraje zkrátka "poválece".

Uplynula tři desetiletí. Teta Ela již dlouho není mezi živými a já jsem — jaksi překotně — vyměnil knedlíky za fondue. Most přes Labe zmizel v dálovách.

"Táto, kdypak pojedeme k babičce Zuzaně?", ptá se bezelstně MŮJ klučínek, který právě dosáhl onoho věku, ve kterém jsem kdysi já čubrněl na příslušníky okupačního (německého — pozn. autora) vojska. Co mám synovi odpovědět? Že pojedeme do Čech až po válece? O tu válku, patrně to bude rusko-činská, není co stát a kluk by se na ni ještě třeba těšil. Mám snad té moji ratolesti říci: "Až bude všechno normální? Dítě si to může nepřesně vyložit, neboť Gustik Husáků žbrblá do světa své normalizační bludy již bezmála šestero roků . . . Makarenko by z toho zešílel. Ale o jednoho zešílejšího soudruha své normalizační bludy již bezmála šestero roků . . .

SUNAR

Sdělení redakce a administrace

Vzhledem k lepšímu zabezpečení dodávání Amerických listů rozhodlo se vydavatelství v New Yorku přenést evropskou redakci EL do Frankfurtu nad Mohanem a expedici a administraci do Švýcarska.

Adresa evropské redakce: EL, D-6 Frankfurt/M 70, Postfach 70 0103.

Adresa evropské administrace a expedice: Galerie Krause, Tumbelenstr. 37, CH-8330 Pfaffikon-ZH, Schweiz.

Platit můžete:

• bankovním převodem v Německu nebo z ciziny na adresu: Frankfurter Kurier, Konto Nr. 64 00 220, Commerzbank, 6 Frankfurt/M. 90, Gräfr. 85, Připíšte účel platby: EL

• červenou poštovní poukázku (z ciziny mezinárodní) na adresu: EL, 6 Fm 70, Postfach 70 0103 s udáním poštovního šekového konta, tedy: Postscheckkonto 3281 90 — 608, Postscheckamt Frankfurt.

• v Německé spolkové republice lze též platit zelenou složenkou "Zahlkarte" (čistou obdržíte zdarma na každém pošt. úřadě) a vyplníte ve všech dílech; nezapomeňte účel platby: EL, na číslo Postscheckkonta 3281 90-608, Postscheckamt Frankfurt/M a adresu EL, 6 Fm 70, Postfach 70 0103.

• ve Švýcarsku můžete zatím platit odesláním poštovní poukázky na konto 80 — 898 s udáním "Z. G. Americké listy"

• převodem z banky na: Schweizerischer Bankverein, Fil. Obstrass, 8033 Zürich s poznámkou "Z. G. Americké listy P5-622 890".

Roční předplatné (52 čísel) činí v Německé spolkové republice DM 46, pololetně DM 23, čtvrtletně DM 11,50

ve Švýcarsku ročně SFr. 50.00, pololetně SFr. 25.00, čtvrtletně SFr. 13.00

v jiných zemích v příslušném přepočtu v jiné měně

ZAJÍMATE SE O DENÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly bodrě místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je holavým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace lečdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se členem Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu:

EVROPSKÉ LISTY,

FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254
Přihlašuji se za odběratele "Evropských Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo níže počet v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.

Jméno:

Adresa:

Americké listy/Evropské listy EL. Vydává a tiskne Universum Sokol Publication, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861, U.S.A. Tel.: 826-1998. Vedoucí redaktor: J. Martinek. • Redakce v Evropě: Evropské listy EL, D-6 Frankfurt/M. Postfach 70 0103, Bundesrepublik Deutschland. — Redaktor: Václav Hora. • Vychází každý týden s výjimkou dovolené. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Veškerá tisková práva vyhrazena.

O DVOU SMĚRECH

Ferdinand Peroutka

Neradi obléžujeme filosofii, víme, že někteří, snad mnozí, o to nestojí. Ale nelze svět udělat jednodušším, než je.

Po celou známou dobu historie nešla rovnou cestou, jakoby přímkou, kupředu, nýbrž oklikami. Rozbíhala se jedním směrem a vracela se, jestliže to skončilo v ruinách. Táž věc byla v různých periodách vítána i proklínána. Poněvadž oba jsou obsaženy v člověku, dva směry odevždy působily v historii — jako tělo má pravou a levou ruku. Politik, zdá se, je k tomu, aby byl bezvýhradným přívržencem jednoho směru, jedné strany. A fanaticové rozsekávají svět. Obrazně řečeno, pokládají za správné mít buď jen pravou nebo jen levou ruku. Filosof je ten, kdo v sobě obsáhne oba směry.

Směrům těm nebyla ještě dána jména, která by všechno vyjadřovala. Někdy se praví, že doba budování a doba kritizování se střídají. Doba že konservativnost a liberalismus spolu zápasí. Nebo že existuje klasicismus a romantismus. Pro jednoduchost přijmeme toto, asi nejstarší pojmenování.

Oba směry jsou si rovny v tom, že mají všechno. Každý z nich má své hrdiny i své pokrytce, světce i kořistníky, mučedníky i mučitele, humanisty a surovice. Oba směry mají svůj podíl na odvážném myšlení, ale také podíl na uzavřených myslích. Nestranost jakéhosi mechanismu dala jim oběma mudrce i hlupáky, občas můžeme říci, že i idioty. Nejsou-li střezeny kritickým rozumem, — oba směry vnesou do společnosti nebezpečí jim vrozená, buď příliš mnoho stálosti nebo příliš mnoho pohybu. Někdy jejich výtečné i pochybné vlastnosti jsou sloučeny v jedinci. Určitým právem bylo řečeno o Victoru Hugovi, slavném vůdci francouzského romantismu, že to byl geniální osel. A když se deba-

tovalo, kdo byl největším francouzským spisovatelem devatenáctého století, někteří odpovídali: "Bohužel Victor Hugo".

Není snad, kdo by nepřipouštěl, že v druhé polovině 20. století romantická nálada a romantické kritizování nabývaly ve svobodné společnosti nebyvalé převahy. Přívrženci toho, co lze nazvat klasicismem, byli zatlačeni do kouta, snad se tajně scházejí v katakombách. Romantické kritizování tak se rozmohlo, že co nevidět snad nezbude, co ještě kritizovat. Že tvorba také je jedním z lidských instinktů, jakoby bylo zapomenuto. Avšak když přítomný romantismus právem zkritizujeme za jeho hříchy, musí přijít na mysl, že romantismu v dějinách bylo potřeba. Vedle svých nížin měl své výšiny. Býval soucitným pomocníkem lidí, otvíral duše jedinců a žádal jejich právo.

Avšak jaká je definice klasicismu? Vypočítává se: jakýsi chladný klid nad událostmi; zápas neuznán za nejvyšší princip; pomalá, rozvázná reakce na zkušenosti; požadavek disciplíny vnější i vnitřní; pocit, že člověk není hříčkou vnějšího světa, nýbrž má moc. Když se slovně vyjadřuje, klasicismus dává přednost jednoduchosti, soustředěné stručnosti. Mluví spíše k těm, kdo vládnou, než k podsvětí společnosti a k bohémě; cítí, že ne všichni jsou slaboši nebo padouši, a věří, že hrdina je možný; odpírá přijmout, že člověku je souzeno buď být maličký nebo zničit se. Ani nesdílí, co Nietzsche nazval "potěšením smrdět". Nepřehlíží protiklady světa, ale pojednává o nich se zdrženlivou ironií; rozčilení nepokládá za hlavní ctnost. Směřuje k pořádku a rovnováze, ke klidné proporcí věcí. Vykládá jako neblahý úkaz, jestliže jedna z lidských vlastností nadužívá a nabude převahy nad ostatními. Nemluví ani k aske-

tům ani k impotentním ani k rozdrážděným sexuálním chtivcům.

Romantičtí modernisté mohou, jak ostatně činí, se vyptávat, zda klasicismus není naivní. Avšak klasicismus ví vše, co je třeba vědět o světě, životě a smrti, jen s tím zachází jinak než romantikové. Je mu známa síla sexuálního pudu (jsou o tom přesvědčivé historiky ze života klasiků), ale nemyslí, že síla pudu sama je důvod, aby se pro něj žádala volnost ke všemu a ke všem bezohledná. Dovede být shovívavý k slabším pudům, ale je-li pud silný, žádá, aby společnost byla ostražitá. Je si vědom, že buduje nad nebezpečími a nevyzpytatelností světa.

Jestliže, jak pravděpodobně tomu je, klasicismus představuje dospělou mysl, není mu to vždy na prospěch v této časové periodě, která se jaksi nasytila dospělostí a podezírá ji z citové chudoby a z nechutné — jak se jí zdá — jistoty o některých věcech. Stará dogmata byla zavržena, a nové dogma vzniklo: nic není jisto. Pravda je, že klasicismus se rozchází s entusiasty, podezírá je z překotného, nedbalého myšlení. Opět mu to není na prospěch v periodě, kdy, ne-li jinde, aspoň v poesii se vyskytuje entusiasmus všeho druhu, také entusiasmus utrpení, entusiasmus bezradnosti: "Nejsem si ničím jist — kdo je víc?" Klasicismus je si jist, že lidé milují život. Poslední etapa romantismu dospívá k pochybnosti, zda lidé snad více nemilují smrt, a spisky o "přání smrti" se vyskytují.

Má-li klasicismus jakou moudrost, je hořká a resignovaná. Nedovoluje si očekávat příliš mnoho z lidských nemožností. Je-li zklamán, neběduje, jak biblický Job s velkým slovním bohatstvím bědoval s hromady hnoje. Počítá s nevědomostí davů i s ješitnostmi a sobectvím těch, kteří jsou nad ně povýšeni. Základní tón klasicismu je dán vědomostí, že buduje nad propasti. Nespouští s myslí, že člověk je animálního původu, a že rozum se do světa narodil nejpozději. Ví, že lidská společnost je vybudována ve výši nad přírodou, a že za určitých okolností, za určitého zmatku v myslích může klesnout zpět do přírodní neutrality k lidskému dobru a zlu. Romantismus snad také si uvědomuje, že pod lidským řádem se rozvírá propast, ale je v něm dobrodružný pud. Touží rozšířit lidskou zkušenost, prý také o nové vjemy, zažít všechno možné, třeba i sensaci pádu. Jsou romantikové, kteří hlásají "přitažlivost propasti".

Klasicismus směřuje k tva-

Firkušný v Rize

V roce 1928 zavítal do Rigy (Lotyšsko) ředitel pražské konservatoře Bramberger s absolventy: houslistkou Citovou, pianistou Al. Holečkem, sopranistkou Eliškou Reissigovou a pianistou Firkušným. Večer byl velký sál konservatoře zcela zaplněn jednak obecností, jednak zvídavými posluchači místní konservatoře. V předních řadách seděli všichni profesori v čele se starším rektorem J. Vitoldem, který před první světovou válkou vyučoval skladbu na petrohradské konservatoři. Počáteční čísla programu t. j. houslistky Citové a pianisty Alfreda Holečka byla odměněna mírným — řekl bych zdvořilým potleskem. Následující číslo programu Elišky Reissigové bylo přijato již velmi přátelsky a když přistoupil k pianu mladičký Firkušný, byl již předem uvítán frenetickým potleskem hlavně z řad nežného pohlaví, jemuž se hezký umělec velice zamlouval. Po skončení velmi náročného čísla rozpoutal se dlouhotrvající potlesk podporovaný profesory. Všichni očekávali nějaký přídavek. Byli však nemálo

překvapeni, když na podium vystoupil pán a v lotyštině požádal přítomné, aby napsali na kousek papíru 3 taktý nějaké písně či skladby. Nikdo se nehlásil. Když ale opakoval svoji výzvu, najednou rektor Vitols sáhl do náprsní kapsy, vytrhl z notesu listek, nalinkoval ho a popsals listem tři taktů. Firkušný listek vzal a jedním prstem tóny oněch taktů vyklepal. Pak začal improvizovat, přidával tóny další, zaznívaly další melodie a když po takových 10-ti minutách skončil, rozpoutala se v celém sále bouře potlesku, který nebral konce . . .

Po mnoha letech setkal jsem se s mistrem Firkušným v Clevelandě na večírku, pořádaném místními krajany. Když jsem přítomným tuto příhodu vypravoval, mistr Firkušný se strojeným rozhořčením dodal: "A vidíte, — ten rektor Vitols pozval ředitele Brambergera na večer s tím, aby také přivedl ty svoje pitomec", čímž myslil nás všechny"! (Ovšem v ruštině slovo "pitomec" znamená "chovanec!" . . .)

F. Šaloun

VLADIMÍR FUKA-HERVERT

známý český umělec — grafik — ilustrátor slaví 5. února své 50té narozeniny.

Vzpomínají a zdar a sílu přejí

přátelé z New Yorku

ru, formě, je mu známo, že není charakter, kde nejsou meze. Romantikové se cítivají spřízněni s beztvárností moře, v němž vlna za vlnou se bez cíle valí a zase se rozplývá. Byli to romantikové, kdo sepsali hymny na moře. Klasik bývá nakloněn považovat moře za díru do světa. Je v povaze romantismu věřit se do změny a nazvat ji reformou. Klasik pamatuje nespočet reformátorů, kteří zklamali, slibovali lásku a skončili krutostí, hlásali počestnost a jsou pamatováni jen pro svou nepočestnost. Klasik připouští, že zlo i v něm samém snad je obsaženo. Je o to opatrnější. Nikdo tak snadno se nepovažuje za dokonalého jako mladý romantik. Klasik počítá s nedokonalostí lidského stavu. Nedbalé utopistické fantasie přirozené jsou bližší romantickému temperamentu.

Romantikové lpí na krásném výroku, který přes svou poetičnost byl zařazen i do ústav: "Člověk se rodí svobodný". Z tohoto výroku by pro některé mysle mohlo vyplývat, že člověk nemusí se příliš starat o to, co dostal zaručeno zároveň se svým zrodem, a že tedy ve věci svobody si může počínat bezstarostně. Je-li zkoumán — krásný výrok se rozplývá.

Bezmocný, ubohý, na tisíce-rou pomoc odkázaný stav nemluvněte a dítěte je tak očividný, že je až banální to připomínat. Není pravda, že z lůna matčina vyskočila svobodná bytost, že příroda sama se postarala o svobodu. Citovaný výrok může znamenat jen politický požadavek, aby to, co se narodilo, bylo svobodno ve svém pozdějším životě. Ne příroda, nýbrž politická kultura činí lidi svobodnými. Kde existuje, svoboda byla výsledkem předlouhého snažení, bylo třeba generací, aby lidé se zbavili poručení krále — církve, šlechty a těžkého vlivu nevědomostí, aby bylo zavedeno obecné hlasovací právo, aby obžalování řádně bylo zatoupení před soudem, aby dělníci organizovaně mohli klást své požadavky, aby všemocná censura státu byla svržena.

Ačkoli toto všechno je pevně zapsáno do dějin, ačkoli kultura chrání výstřední romantiky před hněvem většiny, slovo kultura je jim nemilé. Když mají čas — mívají všichni čas — vymýšlejí různé způsoby "protikultury", jakoby nic nebylo tak obtížné a tak nesvědilo jako kultura.

(Dokončíme.)

Ferdinand Peroutka: BUDOVÁNÍ STÁTU

První a druhý svazek expedován, třetí v tisku, •
čtvrtý a pátý připravován pro tisk.

**Objednávky: GALERIE KRAUSE,
Tumbetenstrasse 37, CH-8330 Pfäffikon-ZH**

Objednávám výtisků I. svazku — II. svazku.
Přikládám šek (money order) na dolarů.
Jméno
Adresa
Podpis

Cena jednotlivých svazků \$6.20 včetně pošt.
Cena všech pěti svazků \$26.00 včetně pošt.

DECENTRALISACE V BRITÁNII?

V londýnské Dolní sněmovně byla zahájena rozprava o návrzích Wilsonovy vlády na částečnou decentralisaci Británie. Wilsonova vláda nabízí Skotům a Walesanům větší samosprávu. Skotsko a Wales mají mít vlastní zemská shromáždění s některými kompetencemi, které byly dosud vyhrazeny ústřednímu parlamentu. Stočtyřicet dva členů skotského shromáždění má vykonávat zákonodárnou kontrolu nad místní vládou, školstvím s výjimkou universit, jakož i nad zdravotnictvím, bytovou výstavbou, dopravou a přírodními zdroji. Podobné, i když poněkud omezenější pravomoci má dostat i 72-členné welšské shromáždění. V kompetenci ústředního parlamentu a vlády má zůstat nejen politika zahraniční a obranná, nýbrž i daňová a hospodářská. Okolnost, že ústřední kontrola má pokračovat, vyvolala nejbost zvláště mezi skotskými nacionalisty, kteří tvrdí, že by londýnská vláda nebyla nabídla ani tyto ústupky, kdyby nedávne volby nebyly jasně ukázaly, že skotský nacionalismus rychle vzrůstá jako politická síla. Skotská nacionalistická strana má nyní v londýnském parlamentě jedenáct křesel a skotský nacionalismus sílí i v obou hlavních politických stranách — labouristické a konzervativní.

V politice vůči Severnímu Irsku spojuje Londýn nyní

apely na zdravý rozum se železnou pěstí. Jen železná pěst, namířená proti teroristům všech barev, může patrně zastavit skluz k velké konfrontaci v Severním Irsku. Nová politika byla formulována v Dolní sněmovně. Ministerský předseda Harold Wilson oznámil plán o sedmi bodech — vesměs přísná kontrolní a zajišťovací opatření, která mají zamezit vzrůstajícímu násilí v severoirském pohraničním okrese Jižním Armaghu — nedávném dějišti brutálních vražd. A britský ministr pro Ulster Merlyn Rees prohlásil v Dolní sněmovně, že svolává na příští měsíc k čtyřtydennímu zasedání severoirské shromáždění. Toto shromáždění, ovládané protestanty, vzneslo v říjnu loňského roku požadavek, aby byli katolíci vyloučeni z mocenských posic. Wilsonova vláda nařídila teď politikům obou nepřátelenských skupin v Severním Irsku, aby se znovu pokusili najít přijatelnou formu samosprávy.

Londýn dal jasně na vědomí, že neotevře znovu ulsterský parlament a neumožní Ulsteru samosprávu, nebude-li tamní menšina s to spolupřevádět budoucí politiku. Stanovisko Londýna je, že bude-li poskytnuta parlamentní menšině příležitost podílet se na moci, bude se také moci podílet na odpovědnosti za kontrolu menšiny na ulici.

Mezinárodní přehled

DOHODA

Podle zprávy západoberlínského listu Der Abend, východoněmecké úřady zastavily praxi dávat děti rodičům, kteří uprchli anebo se pokoušeli uprchnout na západ, na adoptaci cizím lidem. Zprávu komentoval západoněmecký vládní mluvčí Bölling, který vyslovil názor, že tyto informace nejsou podle všeho nepodložené. Mezi oběma německými vládami došlo v otázce protiprávních adoptací ke kontaktům, při kterých spolková vláda získala dojem, že Východní Německo chce dát celou záležitost do pořádku.

DEMISE

Nedávno podal demisi equadorský prezident Larry. Toto překvapení bylo brzy následováno dalším: v Bolívii došlo k demisi hlavních velitelů pozemních, leteckých a námořních sil armády, klíčových osobností vojenského režimu. Funkcí se vzdali generálové Alcoresa, Adriasola a Teliero. Oficiální komentáře říkaly, že jde o "přirozenou výměnu na nejvyšších místech", ale podle pozorovatelů z bolívijského hlavního města La Paz došlo k demisi nečekaně, v den, kdy prezident Banzer oznámil obsah a výsledek tajných jednání v Chile o koridoru přes chilské území k Tichému oceánu. Bolívie je vnitrozemský stát od roku 1879, kdy byla chilskou agresí odříznuta od mořského pobřeží.

Sdělení podmínek Pinochetem navrhovaného řešení vyvolalo tedy v Bolívii kritiku a odpor nejenom v politických kruzích, ale také v armádě, třebaže prezident tvrdí, že návrh Chile je "globálně přijatelný". Za pět kilometrů široký koridor k moři mezi Chile a Peru požaduje odstoupení stejné plochy vybraného už bolívijského území, velmi bohatého na suroviny, ve prospěch Chile, demilitarizaci koridoru, což by znemožnilo vybudování válečného loďstva a finanční náhradu 200 milionu dolarů.

DLUHY

Východoevropský odborník americké banky Chase Manhattan, Lawrence Brainard odhadl, že dluhy zemí RVHP na Západě loni vzrostly o deset miliard dolarů na celkem 32 miliard dolarů, ačkoli tyto země odčerpaly přes dvě miliardy dolarů ze svých devisových zásob. Nebyl to jen důsledek rozsáhlých, hlavně sovětských nákupů obilí; na Západě se totiž v době hospodářské recese zmenšila i poptávka po východoevropských surovinách a hotových výrobcích a východoevropské vlády nemohly na rozhraní pětiletky a před stranickými sjezdy omezit dovoz a pod-

ITALSKÁ KRIZE

Italská vládní krize začala, když ministerský předseda Aldo Moro podal demisi a byl pověřen prezidentem republiky, aby zatím dále zůstal v úřadě. Křesťanský demokrat Moro zahájil rozhovory s ostatními politickými stranami. Nedojde-li k uspokojivému řešení, budou v Itálii muset být vypsaný předčasné volby do parlamentu. Konaly by se pak vlastně rok před předepsaným termínem. Morova koaliční vláda trvala 14 měsíců — na Itálii neobvykle dlouho, uzážíme-li, že byla od pádu fašismu v roce 1943 už vládou 37-ou. Zprvu ji tvořily kromě křesťansko-demokratické strany ještě strana socialistická, sociálně-demokratická a republikánská. Socialisté a sociální demokraté před časem z vlády vystoupili, jejich předáci však Aldo Morovi slíbili, že ho budou v parlamentu podporovat. Ministerský předseda se spoléhal především na socialisty a jejich 61 poslanců.

Avšak tajemník socialistické strany De Martino oznámil v těchto dnech ve stranickém deníku Avanti, že nehodlá Morovu vládu nadále podporovat a předhodil jí řadu výtek. Mezi jiným selhání při vypracování nových návrhů zákona o investičním programu na italském jihu. De Martino navrhuje, aby byla vytvořena vláda na širším základě; aby byla ve svém úsilí podporována i komunistickou stranou a aby s ní společně svůj koncept projednala. Všeobecně se předpokládá, že socialisty vyvolaná vládní krize zahájila novou éru italské politické spolupráce a že je svým způsobem zároveň zakončením období kdy vládly vlády takzvaného levého středu. Jiná alternativa, než právě koalice levého středu, zatím na vnitropolitickém horizontu viditelná není — je proto velmi pravděpodobné, že konsultace vedoucích politiků budou nejen obtížné, ale i zdoluhavé.

Krok socialistického politika De Martiniho považuje světový tisk za nezodpovědný. De Martino se po loňských úspěších komunistů ve volbách do místních zastupitelských orgánů zřejmě obává, že by se po parlamentních volbách, které se měly konat napřesrok, mohli křesťanští demokraté dohodnout s komunisty na takzvaném historickém kompromisu za zády socialistů. Tyto obavy jsou pochopitelné, nejsou však platným důvodem k vyvolání vládní krize.

nikat jiná nepopulární opatření. Rozdil prostě kryly zahraničními úvěry.

VČERA, DNES - A ZÍTRA?

V dohledné době je možno počítat s jakýmsi rozuzlením vnitropolitické krize v Argentině, která se v podstatě točí kolem prezidentství Isabelity Peronové. Otevřená vzpoura důstojníků dvou posádek letectva kolem vánoc byla už jen s námahou potlačena; velitel armády generál Videla vyslovil názor, že by se argentinský kongres měl ústavní cestou postarat o odvolání prezidentky Peronové a o její nahrazení silnou a vládyschopnou osobností. Hlavní brzdou těchto kroků — a na druhé straně tedy největší oporou Isabelity — bylo opět mocné peronistické odborové hnutí, které jí v kritickém okamžiku vyslovalo plnou podporu. A jakmile věci vypadaly na otevřený konflikt mezi brannými silami a odborovými svazy, vojáci ustoupili — takže proto, že po odevzdání vládní moci do civilních rukou před necelými třemi le-

NA LEPŠÍ K VAŠATOVÍ

ty se generálové skutečně chovají až příkladně zdrženlivým "nadstranickým" způsobem.

Kruh kolem prezidentky se však stahuje — argent. ministerstvo spravedlnosti vydalo zatykač na Lopeze Regu, bývalého osobního tajemníka a ministra ve vládě Isabelity Peronové, jenž je — mimo jiné — žalován z defraudace státních peněz.

Svým způsobem přispívají k zostření situace také skupiny levicových gueril — montoneros a takzvaná Revoluční lidová armáda; jejich vánoční akce skončily sice drtivou porážkou a velkými ztrátami na životech, ale sporadické útoky trvají dál, aniž by se vláda s tímto teroristickým podzemím dovedla přesvědčivým způsobem vypořádat.

V kostce řečeno: opozice proti prezidentce Peronové mohutní, a peronistické hnutí samo je v rozkladu. Patrně nejsilnějším zbývajícím faktorem je mýtus peronismu, jemuž — podle loňského postřehu jednoho komentátora — prezidentka Peronová může v jeho existenci prokázat velkou službu i tím, že se jako "obět" nechá z prezidentství vypudit. Jiný svět, jiná mentalita; ale viděli jsme, že po dvaceti letech vyhnanství byl Juan Peron při návratu k moci silnější, než ve chvíli, kdy odcházel a kdy se mluvalo o definitivním konci peronismu.

Pavel Berka

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.75% přinese 8.17%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na šest roků

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplátíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a vyplácujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$40.000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně*.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb
2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
and
590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

Sletové zpravodajství . . . 'Nemůžete nám vzít mozky'

Je to zase, jako to vždycky bývalo. Oznámení sletu se přijalo s radostí, radost se změnila v nadšení a od té chvíle, co se začalo na ostro nacvičovat, se vystupňovala v horečku, zdá se, že tím zhavější, čím dál od ohniska. V Austrálii už zapálila dvě nové jednoty a zárodek třetí. V Canbeře se neustavili jako jednota, že je jich ještě málo, ale cvičí. Melbourne se zdá být záračné novorozeně — ze 140 členů 90 cvičí a 11 se už přihlásilo na slet (zatím, prý jich přiletí víc.). Na protilehlé periferii, v severní Americe, se chystají 3 zvláštní letadla: v Chicagu, Clevelandu a v kanadském Montrealu — mimo menší skupiny v dalších městech. V Clevelandu nacvičuje 16 sester skladbu Ankici Runtové s kuželi (tu, která se musela na XI. sletu opakovat) a vydělávají si na cestu prodejem rozmanitých upomínkových maličkostí. V Curychu své cvičení předvedou společně s vídeňskou šestnáctkou, takže celek bude reprezentovat Vídeň a USA. To také ještě nebylo. Ale u ohniska, v Evropě to také vře. Jedna nová jednota se zrodila ve Švýcarsku, druhá v holand-

ském Utrechtu. Jaká je vnitřní teplota v Curychu, po věřeném provedení sletu, na to lépe nemyslet. Na hlavní sletový den v neděli si curyští bratři a sestry troufli — najali Sportstadion Letsigrund ve středu města Curychu, který má 25 tisíc sedadel! Přátelé! Tím ale také projeví velkou důvěru v nás všechny, Sokoly, nesokoly, krajany, uprchlíky, poúnorové i posrpnové, každého, kdo měl českou mámu. Projeví důvěru v nás všechny, že těch 25 tisíc sedadel obsadíme. Ne sami, že přivedeme své švýcarské, francouzské, rakouské, holandské, švédské a nevím jaké přátele, abychom jim ukázali, ko ho to přijali do svých zemí, kdo jsou ti jejich noví občané a co dovedou, když se srazí dohromady a vyhrnou rukávy. Neboť těch pár stovek na zeleném trávníku stadionu bude cvičit za nás všechny a nejen za nás — i za násilně umlčený národ za ostnatými dráty domova. Zklame me jeho důvěru? Sestry, bratři, přátelé, nemůžeme, nesmíme!

A tak tedy: Všichni na shledanou v Curychu na sletu!

Marie Provazníková

REPRESENTAČNÍ PLES ČECHŮ A SLOVÁKŮ V CLEVELANDU

se koná v rámci úředních oslav 200. výročí Spojených států ve Velkém Clevelandu pod záštitou starosty města Ralpha J. Perka v sobotu 21. února 1976 ve velkém sále hotelu Sheraton-Cleveland. Vstupné s večeří \$15.00, studenti \$10.00. • Vstupenky v předprodeji: Zdeněk Pražák, 1482 Larchmont Ave., Cleveland, OH 44107, telefon (216) 221-7348, John Miño, 4550 West 144 St., Cleveland, OH 44135. Ples spolupřádá 25 českých a slovenských krajských organizací.

TUZEX zasíláme
bezpečně a rychle

NEODKLÁDEJTE . . .

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

Již 50 let cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa.

Nové snížené ceny na 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY	\$ 432.00
NY — Brno — NY	\$ 450.00
NY — Piešťany — NY	\$ 472.00
NY — Bratislava — NY	\$ 440.00
NY — Košice — NY	\$ 483.00
NY — Poprad — NY	\$ 479.00
Plus \$3.— U. S. daň	

Tyto ceny jsou v platnosti od 1. listopadu do konce března. Mimo výše uvedených cen jsou ještě nižší — takzvané APEX-ceny. Informujte se u nás.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzného do USA, navštivte TATRU pro informace-anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(při 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

Londýnský deník Times uveřejnil obsáhlé pasáže dopisu historika strany Dr. Karla Kaplana — vyloučen ze strany v roce 1970 — ústřednímu tajemníkovi KSČ Vasilu Biľakovi. Ve svém otevřeném dopise Kaplan reaguje na interview, které Biľak loni na podzim poskytl orgánu amerických komunistů Daily World. Kaplan mimo jiného píše:

Snažíte se dokázat, že většinu občanů, kteří se podíleli na reformním hnutí v letech 1968-9, se vlastně nic nestalo. Tvrdíte, že 70 procent lidí, zbavených členství v KSČ, zůstalo na svých místech. Čili: přinejmenším třicet procent jste vyhodili a donutili dělat práci neodpovídající jejich kvalifikaci. I oněch 30 procent oficiálně přiznávaných představuje nejméně 150 tisíc občanů. Jde dále o tisíce těch, kteří nebyli nikdy ve straně a konečně o kategorii těch, kteří "zůstali" u svého zaměstnání tak, že ředitel závodu dělá podřízeného úředníka, profesor lékařství praktického lékaře a podobně. A hlavně tu chybí dělníci, kteří byli postiženi přemístěním na méně kvalifikovanou práci a které už jinak postihnout nelze.

Rozhodující je, že se politický názor, stanovisko, přesvědčení stává důvodem pro persekuci. A tuto skutečnost jste ve svém rozhovoru potvrdili. To vše navíc pár týdnů po helsinské konferenci,

NAVRAT K NORMÁLU

a obnově země se zdá být v těchto dnech skutečností v Libanonu, kde se funkce ujal vysoký vojenský výbor. Je šestičlenný a jsou v něm zastoupeni jak představitelé Libanonu, tak hnutí palestinského odporu a Sýrie. Výbor má dohlížet na dodržování příměří. Dohoda o příměří stanoví mimo jiného stažení ozbrojených sil, zrušení blokády palestinských táborů a návrat uprchlíků do jejich domovů. Nelze si však představit trvalost tohoto stavu příměří, protože zdaleka neuspokojuje všechny. Například mnohé politické strany, speciálně národně liberální strana ministra vnitra Chamouna má dlouhou řadu výhrad.

GALERIE KRAUSE

TUMBELENSTRASSE 37
8330 Pfaffikon ZH
Tel. 01 - 97 30 66

pořádá pravidelně výstavý našich exilových umělců, prodává obrazy, reliéfy, plastiky, kresby, grafiku, provádí tisk a expedici různých exilových časopisů a prodává knihy všech exilových nakladatelství.

jejíž Závěrečný akt — včetně pasáže o politických svobodách a občanských právech — podepsali i českoslovenští představitelé. Persekuce se ovšem nezastavila u vyhazování z místa či faktického odsouzení k nucené práci. Omezili jste občanská práva, nařídili domovní prohlídky, zabavovali vědeckým pracovníkům a spisovatelům poznámky, knihy, rukopisy, uvrhli jste desítky lidí do vězení. "A persekuci rozšiřujete i na jejich děti, které nepouštíte do škol, byť jsou sebe-nadanější.

Hovoříte o tom, že jste zvítězili "v otevřeném politickém zápase". Je to omyl v použití slova nebo vtip? Vy jste si přece v roce 1969 zmonopolizovali všechny mocenské pozice ve straně i ve státním aparátě a všechny sdělovací prostředky. Vyházeli jste odtud všechny, kteří byli jiného názoru, a všechny nepohodlné. Pak jste rozpoutali kampaň nepravd, pomluv a výmyslů. Jedny jste zlomili, druhé zastráhlili. A ty třetí — třeba i mne — jste vyházeli ze strany i ze zaměstnání. Nikdo z nás nesměl zveřejnit ani řádku obrany, polemiky, věcné odpovědi. A proti těm, kdo přesto nemlčí, zakročil bezpečnost nebo soud. To jsou staré a známé metody: skupina osob, která se dostane k moci, prohlásí "svou" pravdu za pravdu socialismu a všechny ostatní, kteří mají jiný názor, označí za zrádce, nepřátele, agenty imperialismu, antisocialisty, renegáty a kontrarevolucionáře.

Na jedné straně vítězoslavně tvrdíte americkým komunistům, že Dubčekův nedávný dopis a Smrkovského paměti "nenašly mezi pracujícími žádný ohlas", ale nepřiznáte se, že jste je "zapomněli" zveřejnit. Jaképak jsou to normy politiky a lidské slušnosti, když se veřejně spílá politikovi a přitom se znevažuje, aby bylo uveřejněno cokoli z jeho názorů, pro něž se na něj útočí?

Čeho se vlastně bojíte, když jste si jisti převahou a pravdivostí svých argumentů, a politickou izolací "pravice", jak o tom hovoříte v interview? Proč chcete za každou cenu rozhodovat o tom, co občan smí vědět a co má před ním zůstat utajeno? Proč nutíte československé občany, aby se o událostech ve vlastní zemi dovídali z vysílání zahraničního rozhlasu? To věříte tak málo v sílu a přesvědčivost své pravdy? Z Vašeho rozhovoru se, pane tajemníku, dozvídám, že komunistická strana povede i

nadále "nesmiřitelný" boj proti pravicovému oportunismu. Dobře víte, že to, co nazýváte pravicovým oportunismem, je ve skutečnosti jiná alternativa socialismu. Sedm uplynulých let dalo za pravdu našemu hledání cest, jak zdokonalit socialismus, jak odstranit nedostatky, napravit křivdy minulosti, dát lidem víc práv a svobody, radosti i občanských práv, jak překonat zaostalost Československa ve srovnání s průmyslově vyspělými státy.

V době, kdy si celé světadíly vybojovaly občanské a politické svobody, jsou v socialistickém Československu lidé pronásledováni za své přesvědčení a novelizuje se trestní zákoník tak, aby bylo možno občanská a politická práva omezovat ještě účinněji. V době, kdy celý svět prožívá informační explozi, postrádá československý občan základní informace o světě i o své zemi. V době, kdy se na celém světě otevírají hranice pro volný pohyb lidí ze států do států, existuje v Československu v tomto ohledu řada byrokratických překážek. V době, kdy se ve světě stále rozšiřují možnosti pro výměnu kulturních hodnot, existují v Československu seznamy zakázaných děl a autorů.

Vzpomínám si, pane tajemníku, jak jste kdysi jednou vyprávěl o hrozných podmínkách poválečného východního Slovenska, kdy jste spolubudoval komunistickou stranu a kdy jste jezdil na schůzce na koni, protože jiné spojení nebylo. I já jsem trávil večery a noci na schůzích, spal po sekretariátech, neznal odpočinku a nelitoval času. Kdesi na počátku byly naše osudy podobné, ale pak se naše cesty rozdělily. Začalo to asi tím, že jsem si uvědomil, kolik bezpráví a křivd spáchal tehdejší režim na prostých lidech, kolik nových chyb se nahromadilo, jaký nezákonný stav byl nastolen a obhajován. A to vše ve jménu socialismu. UVědomil jsem si, že socialismus v takové podobě nemůže splnit svou dějinnou úlohu a své poslání, cítil jsem spoluodpovědnost a vinu. A odtud se zrodilo mé přesvědčení o nutnosti hlubokých reforem socialismu i odhodlání pomáhat při jejich uskutečnění. V tomhle odhodlání nejsem sám. Je nás mnoho a představujeme demokratickou alternativu socialismu. Jsme připraveni k dialogu a můžeme svou programovou alternativu předložit kdykoli, a to lépe rozpracovanou než byla ta z roku 1968. Donutili jste nás, abychom pracovali jako nádeníci, ale nemáte dost sil vzít nám mozky, abychom přestali myslet.

S pozdravem

KAREL KAPLAN

SPORT

K narozeninám dostane chuchelské závodíště nové startovací boxy pro 18 koní, protože čs. prototypové se pro přílišnou poruchovost neosvědčily.

• Na mezinárodním mistrovství Anglie ve stol. tenisu byla úspěšná jen čs. dámská dvojice Uhlíková (Voštová)-Šilhánová, která ve finále čtyřhry žen porazila angl. pár Knightová-Rogersová 3:2. Ve finále smíši čtyřhry prohrála čs. dvojice Uhlíková-Schenk se švédským párem Bengtson-Helmlanová 2:3. Bengtson byl v Anglii ve vynikající formě a vyhrál i finále dvouhry mužů, když porazil Štipančiče (Jug.) 3:2. Dvouhru žen vyhrála Hamarsleyová.

• Basketbalisté Prahy se stali vítězi Poháru osvobození Varšavy. V semifinále porazila Praha Moskvu 89:76 a ve finále Varšavu 97:81.

• V prvním závodě Světového poháru skibobů v rakouském Zell am See zvítězil čs. reprezentant Leon Jakemič (50 b.) před Riedlem (NSR-43 b.) a Rakušanem Geislerem. V soutěži žen vede Gebertová (Rak.) se 20 body. Čs. závodnice Hrbková v 1. kole nedokončila jízdu a ve 2. kole byla třetí.

• V berlínské hale vytvořila Priebschová svět. rekord ve sprintu na 100 m časem 11,40 vt.

• Australanka Robertsonová vyrovnala v Melbourne jako pátá na světě svět. rekord na 60 m časem 7,2 vt.

• V Curychu bylo rozlosováno čtvrtfinále ME v kopané: Holandsko-Belgie, Španělsko-NSR, Jugoslávie-Wales, Československo-SSSR.

• Mistrovství Evropy v krasobruslení určilo nové i staronové mistry. Sport. dvojice: Rodnínová-Zajcev, taneční páry: Pochomová-Gorškov, muži: Curry (Brit.) a ženy: Dianna de Leeuwová (Hol.). Z čs. reprezentantů se umístil Pazdírek na 7. a Knappová na 11. místě.

• Sportovně technická komise Angl. fotbalové asociace navrhla řídicímu výboru zakázat líbání a objímání hráčů po vstřeleném gólu. Hráči, kteří neuposlechnou zákazu by rozhodčí napomenul a při opakování vyloučil. Polibky prý stupňují fanatismus fandů.

• Při fotbalovém utkání v mex. Otumbě nařídil 5 minut před koncem hry 40letý rozhodčí (jmenem ve zprávě není uvedeno) penaltu proti domácím. Čtyři hráči domácího týmu ho napadli a přestmí a kamením ho zabili.

• Na šachovém turnaji v angl. Hastingsu obhájil čs. reprezentant ing. Hort loňské prvenství, i když se letos o první příčku dělil s Uhlmannem (NDR) a Bronštejnem (SSSR). Další čs. šachista, velmistr Janza, skončil na 8.-10. místě.

• V 1. kole PVEZ házenkářek prohrály hráčky Inter Bratislava s Radničkou Bělehradu 14:23 a nemají v odvjetném utkání v Bratislavě naději na výrazný úspěch.

• Košíkářky VŠ Praha porazily v Poháru vítězů poháru (PVP) v Beijerlandu holandský klub Vastgoed Strijen jasně 93:64 (42:37), takže o postupu do semifinále by mělo být již prakticky rozhodnuto.

• Také odborný časopis France Football označil čs. národní mužstvo za nejlepší evropský tým roku 1975. Na dalších místech se umístila mužstva Jugoslávie, SSSR, Wallesu, NSR, Anglie, Polska a d.

• Košíkáři Prahy porazili ve Varšavě sovětské košíkáře Žalgiris

Zimní olympiáda v Innsbrucku

Pro vlastní zpravodajství ze ZOH získaly AL/EL nejlepšího možného dopisovatele: Miloš Vobořil, vynikající český sportovec-emigrant, mistr Ameriky na 50 km veteránů nad 45 let. V jeho prvním článku se ostatně dočtete i o něm samém...

Lyžování, jak jsem ho znal a praktikoval po prvních 25 let svého života v rodných Čechách, byl hlavně běh na lyžích.

Od listopadu do dubna, až už to bylo do školy v Přistoupimí nebo v sobotu a v neděli, měl jsem lyže na nohou a využíval každé volné chvíle k lyžování zvanému "přespolnímu".

I když jsme jeli celá rodina jednou nebo dvakrát ročně do Krkonoš nebo na Radhošť, nebylo mnoho sjezdovek a tak většinou jsme běhali od jedné boudy k druhé.

Tenkrát pro mne byli největšími sportovními hrdiny lyžařští běžci z kolébky nordického lyžování — Nového Města na Moravě, bratři Cyril a Bohumil Musilové s Fouskem a hof dobrých a veselých běžců a skokanů — sdruženářů — z L. K. Vočko Praha, — Kadavý, Vrána, Šimůnek a spol., které jsem jako kluk obdivoval na 50-ti metrovém můstku v Senohrabech.

Pamatuji si jako dnes tu krásnou, mrazivou neděli — kdy jsem vyběhl ráno v 5 hodin z rodného Chrastu u Kostelce nad Černými Lesy a mazal si to po lukách a státní oborou, okolo Kostelce a Jevan do Senohrab, kde jsem obdivoval skokany a hned po závodech jel zpátky po své stopě domů. Bylo to dobrých 70 kilometrů a když jsem za úplňku projížděl černokosteleckou oborou po desáté hodině v noci, mrzlo až praštělo, ale já jsem hasil žízeň ledovou vodou z potoka a pozoroval plížící se lesní kunu se žlutou náprsenkou...

Začátkem německé okupace jsme jezdili do Stach na Šumavě, kde jsem dokonce vyhrál sylvestrovský závod v běhu na 18 km.

Pak ale přišlo schovávání před Němci, partyzánská u Nového Hrozenkova na Moravě a nakonec útek před komunisty, a v letech pobytu v Paříži a Bruselu se lyžovat nedalo.

Až tady v Americe jsem se do toho znova obul a dodnes závodím, dnes ovšem již jen

73:71, a postarali se tak o velké překvapení v turnaji o "Pohár osvobození Varšavy".

• V 7. kole šachového turnaje v Hastingsu porazil čs. šachista ing. Hort Hartsona (Brit.) a Jansa prohrál s Bronštejnem. Vede Uhlmann 5,5 b. před Korčím 5, o třetí místo se dělil ing. Hort s Bronštejnem 4,5 b. Následují: Kaplan, Tajmanov, Stean, Jansa a Sososko.

• Že to s čs. kopanou není v pravdě tak růžové, jak napovídají všechny ankety dokazuje skutečnost, že se do finále Českého poháru probojovala dvě druholigová mužstva Sparta a Kladno. W. Š.

v kategorii veteránů, ale dokončím každý závod v dobrém čase a nejvíc mi sedí 50-ti kilometrovka, kdy o 10 nebo 20 let mladší závodníci "zhasnou" po 40-ti kilometrech...

A bylo to právě po Zimní olympiádě v Innsbrucku roku 1964, kdy jsem "přesedlal" své dva syny na běh a skok a rozhodl se něco udělat pro nordické lyžování v Americe. Neviděl jsem žádného důvodu, proč by američtí dorostenci z Vermontu, New Hampshire nebo Mainu — kde je terén a sníh podobný Českomoravské Vysočině — nemohli postupně soupeřit se Skandinávci, Rusy nebo Středoevropany.

Nyní, po deseti letech práce v Americkém Lyžařském Svazu, jehož jsem dnes jedním z "trustees", a jako dobrovolný trenér a organizátor závodů, jedu na Zimní olympiádu do Innsbrucku jako zástupce ředitele nordického Amerického Olympijského Mužstva, jehož nejlepším běžcem a nejlepším sdruženářem jsou dva 19-ti

letí tvrdí hoši z Vermontu, které jsem objevil před šesti léty a které jsem naučil pořádně trénovat:

BILLY KOCH — mistr Ameriky v běhu na 15 km a majitel stříbrné medaile na mistrovství světa 15 km loňského roku v Holmenkollen, juniorů do 20-ti let.

JIMMY GALANES — letošní mistr Ameriky v závodě sdruženém, kterého jsem měl předloni v Rakousku u Sepp Bradla na speciálním tréninku ve skoku, a který z hubeného dorostence se ve dvou letech dostal na spíčku!

Těž se budu starat o členku Svazu Čs. Svobodných Sportovců Janu Hlavatou z Chicaga, kterou jsem před třemi léty doporučil národnímu trenéru Marty Hall-ovi, a která jako nová americká občanka poběží v barvách Ameriky proti favorizovaným Ruskům a Čechům!

V příštím článku vás seznámím s ostatními členy Amerického mužstva a jejich vyhlídkami na umístění.

A pak, přímo z Innsbrucku, reportáž o jedné z nejzajímavějších a nejdramatičtějších Zimních olympiád!

MILOŠ B. VOBORIL

Sešívání kouzla zbavení

Ve středu 7. ledna 1976 se střetli fotbalisté pražské Slavie, t. č. na třetí příčce čs. prvoligového žebříčku, s posledním týmem bundesligy FC Offenbacher Kickers na stadionu na Bieberer Berg. "Sešívání" prohráli před 2000 diváky 3:2 (1:1). Branky vstřelili: za FC OK Ritschel 2, Dán Bastrup 1, za Slavii Pavel Herda 2. Soudce pan Messmer z Mannheimu si po celý zápas zřejmě neuvědomil, že se na hřišti před jeho zraky hraje kopaná, protože jeho výroky se vyznačovaly značnou dávkou posilvestrovské kocoviny a předkarnevalových šprýmů. Při odpískání 1. gólu domácích byl podpořen držmající slávistickou obranou a naprosto jasně, partyzánská u Nového Hrozenkova na Moravě a nakonec útek před komunisty, a v letech pobytu v Paříži a Bruselu se lyžovat nedalo.

Až tady v Americe jsem se do toho znova obul a dodnes závodím, dnes ovšem již jen 73:71, a postarali se tak o velké překvapení v turnaji o "Pohár osvobození Varšavy". V 7. kole šachového turnaje v Hastingsu porazil čs. šachista ing. Hort Hartsona (Brit.) a Jansa prohrál s Bronštejnem. Vede Uhlmann 5,5 b. před Korčím 5, o třetí místo se dělil ing. Hort s Bronštejnem 4,5 b. Následují: Kaplan, Tajmanov, Stean, Jansa a Sososko. Že to s čs. kopanou není v pravdě tak růžové, jak napovídají všechny ankety dokazuje skutečnost, že se do finále Českého poháru probojovala dvě druholigová mužstva Sparta a Kladno. W. Š.

Přítomná hrstka čs. exulan-

tů-příznivců pražské Slavie byla celkem zklamaná úrovní hry, i když je patrné, že se v pražském Edeu hraje nyní přece jen výraznější a pohlednější kopaná, než tomu bylo před okupací, kdy pobíhalo po hřišti sice také jedenáct hráčů v sešívaném drezu, ale žádný z nich nevěděl, k čemu a proč vůbec je čutací míč na hřišti.

Záhadné bylo však chování pražských hráčů. Špalírem exilových diváků procházeli do šaten se svěšenými hlavami, na pozdravná a přátelská volání nereagovali a divali se, jako by jim uletly včely. Technický vedoucí Slavie sice skoro přísahal na svatou památku Vladimíra Iljiče, že "nikdo hráčům nezakazuje mluvit", ale na první pohled každý poznal, že se nad výpravou vztahuje dogmatický ukazováček estébáckých hlídačů.

My, dávní příznivci sešívání jsme si tak maně připomněli usměvavé tváře dřívějších slávistických fotbalistů, Pláničky, Ženíška, Bicana, Kopeckého, Svobody, Puče, Nepomuckého, Jonáka a dalších, kteří i když zápasovou dřinou utahaní přece jen dokázali ukázat kousek úsměvného pohledu jako dík za povzbuzování během hry. Slavie, která se představila v Offenbachu, je soubor manipulovaných zakaboněných bubáků, řízených na dálku krátkovlnným dogmatismem fukcionářů, kteří si neuvědomují, že "sport" a "politika" mají společné jen tři věci: písmena P, O, T.

W. Žitný

• V posledním utkání svého kanadského zájezdu hrálo čs. mužstvo do 23 let s mužstvem Hat Tigers 3:3.

• 27. kolo první národní hokej. ligy (I. NHL = druhá liga): Liberec-Opava 6:4, Slavia-Kolín 2:4, Milevsko-Gottwaldov 3:5, Prostějov-D. Jihlava B 6:4, Karviná-Ústí n. L. 2:3, Olomouc-Chomutov 3:2. Tabulku vede Gottwaldov s náskokem 6 bodů před Opavou a Chomutovem.

• Házená mužů (15. kolo): Michalovce-Šk. Plzeň 26:18, Olomouc-Tatr. Prešov 22:20, Košice-Náchod 20:21, Gottwaldov-RH Bratisl. 21:18, Slavia-Karviná 19:18, Martin-D. Praha 21:24; na 1. místě je RH Bratisl. se 23 b. před D. Praha a B. Karviná, oba 22 b.

• Házená žen měla na pořadu první dvoukolo: Trenčín-Ostrava 19:10, Slavia v. Nitra 15:18, Střešovice-Sála 13:14, Střešovice-Nitra 19:20, Hlohovec-Ostrava 24:14, Trenčín-Olomouc 11:12, Štart Bratisl.-Gottwaldov 24:11, Inter Bratisl. v. MDŽ Bratisl. 17:15, Hlohovec-Olomouc 15:5, Štart Bratisl.-MDŽ Bratisl. 16:13, Inter Bratisl.-Gottwaldov 16:13, Slavia-Sála 13:20. Na 1. místě je Inter Bratislava před Nitrou, oba 6 b. a Olomouci s 5 b.

• V prvním utkání čtvrtfinále PVEZ vyhrály basketbalistky Sparty Praha v Bělehradě nad jug. mistrem KK Voždovac 97:65. I odvjetné utkání v Praze skončilo vítězstvím pražských košíkářek 49:80.

• Mužstva Kanady, SSSR, Československa, Švédska, Finska a USA budou startovat na mezinárodn. hokej. turnaji, který bude v Kanadě 1.-17. září 76. Shodli se na tom zástupci těchto zemí na poradě v Ottawě Kanadský ministr zdravotnictví a sportu Marc Lalonde prohlásil, že Kanada bude startovat na MS 1977 ve Vídni. Reprezentovat ji budou nejlepší hráči profes. skupin NHL a WHA.

• Stolní tenistky Sparty Praha se vítězstvím nad jugosl. celkem Proletar Čoka 5:1 probojovaly do semifinále PVEZ.

• Trenér Ladislav Olejník zůstane vzdor různým zákulisním dohadům i v příští sezóně šéfem hokej. týmu VfL Bad Nauheim.

• Čs. lyžař M. Sochor skončil v obřím slalomu v Adelboden na 10. místě a zařadil se tak trvale mezi svět. elitu Světového poháru. Prozatímní stav SP: Stenmark (Švéd.) 126 b., Piero Gros (It.) 120, Franz Klammer (Rak.) 106, Thöni (It.) 97 bodů ad.

• Chuchelské dostihové závodíště oslaví letos už svoje sedmdesáté narozeniny. Za celou dobu svého trvání zůstala nynější tvář závodíště zcela nezměněná. Staré tribuny a váznice jsou stejné jako před 70 lety. Těsně po 2. svět. válce byly vybudovány nové stáje náhradou za vyhořelé v posledních dnech pražského povstání v květnu 1945. Denně zde vychází ze stájí k tréninku téměř 200 koní.

NOVOROČNÍ ANKETA . . .

Jak bývá v mnohých novinách zvykem, uspořádaly také Americké a Evropské listy svou novoroční anketu. Naše evropská redakce se obrátila na různé osobnosti českého nebo slovenského původu žijící v západních zemích se třemi otázkami.

Otázky zněly:

1. Hodnotíte život v emigraci v — exilu jako kladné období Vašeho života nebo jen jako nucený a dočasný pobyt? Co by měl podle Vás emigrant především dělat, aby totalitní režimy nezískávaly ve světě převahu?
2. Jak se bude, podle Vás, asi vyvíjet světová politika a tím také události v Československu, dejme tomu do r. 2000?
3. Abychom nezapomněli na uplynulý rok 1975. Co Vás v tomto roce nejvíce překvapilo?

PŘEMYSL JANÝR, Vídeň

1) Proč hodnotit život v emigraci buďto kladně, nebo jen jako nucený pobyt? Považuji se doslova a dopisemne za "dočasné umístění mimo naše území" a vrátím se, jakmile se vše začne vracet tam, kam patří. Přesto nepovažuji tato léta za čekání, naopak, za dohnání toho, co nám bylo dříve znemožněno: mnohemu se naučit, mnohé poznat — věci, poměry a především lidi, a navázat ty tak potřebné konexe. Samozřejmě toho taky využívat k ukončení dočasnosti.

Myslím však, že emigrant by při tom neměl dumat, jak zabránit, "aby totalitní režimy nezískávaly ve světě převahu", (kterou podle mne nezískávají), ne protože bych to apriori zavrhoval, ale protože na to nemá bicepsy. A taky, protože to svádí na scestí velkých slov a malých (či žádných) činů. Dá se to říci i jinak: méně masarykování a víc masarykovství, méně jeho planého vzývání a víc té drobné práce, kterou zdůrazňoval. Třeba: usilovat o možnost kdejaké české babičky, aby mohla navštívit své vnuky v "nepřátelské" cizině, pak aby vnuci mohli zase přijet za babičkou na Staré Bělidlo, a aby tam po-

tom mohly přijet i její děti. Je to přízemní? Pro mne je to víc než vydařený Týden porobených národů, protože z toho někdo něco pozitivního má. A komu to jen trochu myslí, tomu je zřejmé, že nejde jen o to cestování. (Bohužel to pánům v Praze v tomhle myslí líp než mnohým pánům na druhé straně hranic).

Jen tak, krůček po krůčku se dostaneme z toho sklepa (abych to opsal), ve kterém jsme, do suterénu a pak do poschodí, kde žijí normální lidé.

2) S tím, co bude do r. 2000 si myslím neláme hlavu ani Brežněv, ani Ford, ani Mao, ani Pepina Rejholcová; ale nanejvýš nějaký škrabálek v Životě strany. Na tuhle otázku jsem nedorostl. Ale moc rád si přečtu ostatní odpovědi, určitě se hodně dozvím. Apropos: nemáte takovou anketu z doby před 25 lety? Nebo alespoň z r. 1967? Totiž jestli se některý z našich vševědů a osvobozovačů střelil, co se v Československu stane v r. 1968?

3) Nejvíce mě překvapilo, že 8 poschodí baráku, do kterého se máme stěhovat, postavili v hrubé stavbě za 3 měsíce.

Jan Beneš, 40 let, autor

1) Ošemetná otázka, ale odpověď asi závisí především na tom, co jsme od života v exilu či emigraci očekávali. Tož, čekal-li kdo, že si bude vozit zadek v chevroletu, není jistě zklamán tím, (aspoň v USA) vozí-li si ho v Chysleru. V Československu jsem byl sice zavedený spisovatel, což v Americe rozhodně nejsem, ale přesto lidí jedině toho, že jsem neutekl o deset či dvacet let dříve. Čímž nechci říci, že lituji své příslušnosti k zemi, kde jsem se narodil. Ba naopak, pocítuji ji jako dosti značnou přednost, právě v americkém prostředí, kde vědomí historie končí především.

Ta otázka má i podotázku. Tedy: nemají-li totalitní režimy získávat převahu, nezáleží všechno na nás. Máme ovšem dělat tolik, kolik můžeme, jinak jsme tady jen pro ten zadek posazený do otmiválce, a to je tuším, tuze málo. Nestačí to ani na po-

litický asyl, o který lidé většinou žádali. Ve všech zemích, kde žijeme, máme své volené zástupce, máme noviny, rozhlas, TV. A máme také povinnost dát jim vědět o tom co víme. Hodnotit všechny události měřítkem toho co je, a co není prospěšné pro Československo. Nebo-li, co je a co není dobré pro totalitu. A neodvádět se myšlenec: — Inu, já už to nezachráním. — Tedy méně lenosti tělesné i duševní a jakési přesvědčení o svém poslání. Věřte, že se s tím podstatně lépe žije. Lze při tom také nalézt snadnou pravdu, že své krajany a známé nemáme jen jako subjekt pro drtivou kritiku.

2) Světová politika se bude zřejmě vyvíjet špatně, to už je osud politiky ve světě nedobrých lidí. Sobečství bude vzrůstat a míra morálky klesat. Nu a pak přijde cosi z Dürrenmatta, ona logická a

tudíž neočekávaná náhoda, která by měla dát opět šanci slabým a pošlapaným. Tedy i nám. Náš podíl budiž, být v té době ještě fit, nechceme-li se jen dívat z dálky a zalévat slzičkami své záhonky nostalgie.

3) V nynějším domově? Netknutost přírody, která je ještě v Americe panenská, a ve které můžete nalézt místa, doslova lidskou rukou či nohou netknutá. A kde jich dokonce můžete nalézt většínu, nejste-li pohodlní opustit automobil a dojít si od silnice aspoň tak daleko, jako od konečné jedenáctky v Praze do Šárky.

Dále pak poznání, kterým se vracíme k otázce prvé, že si nedovedu vysvětlit, jak jsem mohl žít a smířovat se zhruba patnáct let s věcmi, které mi byly po celých těch patnáct let protivné a odpudlivé. Tohoto poznání jsem nabyl pilnou četbou různých periodik z Československa. Státní básník Hons, se kterým jsme seděli v téže redakční radě (rádoby katolicky orientované Tváře, pročež ji také vedení Svazu spisovatelů, vedené Jiřím Štolou a jinými borci potom rozešlo). Tedy básník Hons sepsal poemu na Vítězný únor.

V. Hora — EL Frankfurt/M. (38)

1) Skutečně kladný moment života v exilu by mohl nastat na 100% jen tehdy, kdyby nebylo babylonské věži a člověk se mohl kdekoli vyjadřovat a hlavně psát v jedné řeči. Exil je nucený pobyt, ale člověk se musí bez předsudků angažovat i v nové zemi, snažit se ji pochopit a kde to jde, nějak přispět nápady (o ty je třeba v Německu nouze) a tím je zodpovězena i část, jak proti totalitě. První léta exilu bych nazval hledáním atmosféry . . .

2) Nic netrvá věčně . . . Určitě musí docházet i nadále k zmírnění celé světové situace, protože válečné konflikty nepřinesou nikdy nic a pro nikoho kladného. Ale východní Evropa je závislá na Moskvě a po rozhovoru s jedním sovětským profesorem osobně nevěřím, že tam tak rychle dojde ke změnám. Tam jsou lidé, snad pod dojmem vlastní velikosti národa a nepřetržitě izolace stále přesvědčení.

3) Člověk se už nenechává tak rychle překvapit, ale vždy je událostí, když přijde nová kniha exilového nakladatelství či číslo Svědectví. A také konečně — přes pomalé vycházení — si mohu zařít číst knihu Budování státu od Ferdinanda Peroutky. Koncem roku 1968 byla v podobné novoroční anketě na stránkách později zakázaných L. (Literárních novin a Listů) jmenována snad kaž-

A já se divím, jak jsem mohl být tak trpělivý a neroztrhnout mu ještě v Praze hubu hákem. Všichni jsme přece věděli, že je mizerný básník i mizerný charakter.

Big-beat Olympic hraje trháč o jakémsi odstřeleném majorovi od StB. Byl to báječný soubor, — jenže odešlo nejen mládí, ale i možnosti. I Beatles se rozešli, když neměli co říci. A "Rudí Beatles," což o Olympicu zhruba před deseti lety napsal tuším Stern, pokračují zpěvankami o hodných policajtech a zlých loupežnících. Konce uzákoněného pokroku, uzákoněného mládí. Já vím, že z Ameriky se mi to píše tuze snadno, . . . ale ono to o pravdu nechce tuze víc než nemít nadělané v kalhotách. Nadělané v kalhotách. Nebo místo kolektivu 14.000 000 špatných epigonů Švejků by to asi chtělo po jednom a jednom občanu, který si nepřeje být mazaný chyták. Jenže k tomu je dlouhá cesta.

Víte, ono se to obecně neví, ale kdyby byl Hašek Švejka mohl dopsat, tedy ho chtěl dovést k bitvě u Zborova. Hašek sám tam bojoval.

Ale to už nemá co dělat s mým překvapením.

Odpovědi na anketu

1. Politika je špinavým řemeslem od nepaměti, ale to, co se děje od konference na Jaltě a v Teheránu, přesahuje všechnu míru trpělivosti obyčejného člověka, který do toho sice nemá co mluvit, ale o kterého v první řadě jde a od kterého se vyžadují v extrémních dobách "samozřejmé oběti": draží přátelé, dovolujeme Vám hrdinně padnout na polícti za vlast, za vladaře a hlavně za Tvoji vlastní rodinu, občane, protože se nám zase jednou podařilo všechno zorat. Nazdar nebo křeš, podle toho, kdo takto promluvil.

Jedním z velkého počtu negativních výsledků všech jednání, rozhovorů a mlácení prázdné slámy na nejvyšší z nejvyšších úrovní je naše emigrace a život v exilu. Dovolil jsem si před nedávno valně se shromáždivším fórem poznamenat, že exil je pozvolné umírání ve zlaté posteli. Lze o tom diskutovat, dokonce i polemizovat. Neodiskutovatelnou pravdou je, že žijeme ve svobodném světě, smíme číst vše, skoro všechno vidět, žít jak chceme, cestovat, smát se, brečet, kulhat nebo se vracet do bratrsky okupované vlasti.

To jsou vymoženosti demokracie, to všechno se smí, mnohé by se sice nemělo, nebo by se mělo jinak, aby to mělo smysl, naději na úspěch a vážnost. Tím narážím přímo a úmyslně na práci exilových pracovníků, která se ukázala být obzvláště v poslední době vzorově samoučelnou, neváhám říci, že je bez tvorivé koncepce, zato oplývá přehrášl soukromých názorů. V kopané jsme tomu říkali "hurá-styl". Jenže na tom nemívají mnohdy vinu jen exiloví pracovníci. Lvi podíl mají právě ti mocní z nejmocnějších ve svobodném světě, jejich bezpříkladná naivita, jejich chronická "morbus sovieticus", jejich lehkovážnost, lidově řečeno — skočí na špek téměř všemu, co si vymyslí ve svém obžerném mozku Kremli a tím i všichni komunističtí podruhovci. Všem je jasné, i tomu nejapoliťtějšímu tramvajákovvi v Praze, že Sovětům nelze, ba co dim, věřit se nesmí, protože taková víra je zločinem proti lidskosti a kdo přece jen v ně vkládá svoji víru, bude prašeredně zklamán, bude-li mít na projev zklamání ještě vůbec čas.

2. A co do roku 2000? Chtěl bych se dožít přelomu tisíciletí, protože toho se člověk dožije jednou za tisíc let. A Československo? Bude-li zlomena sovětská hegemonie vývojem v jejich vlastní zemi, pak věřím, že se Československo stane opět svobodnou zemí, nebo také možná svobodnými zeměmi. V opačném případě vidím na mapě nápis přes území obou našich národů napsaný krasopisnou azbukou. Je zajímavé, že v historii dokázal náš národ přivodit obdivuhodné pokrokové exploze, které v okolním světě vyvolaly nebo vyvolávaly výkřiky nadšeného obdivu, ale nikdy nebylo tohoto výbuchu doma dokonale nebo vůbec využito ku vezdejšímu prospěchu národa. Země se vždy vnějšími vlivy vrátila o celá desetiletí zpět. nedokázala se prosadit, veřít se do přízné udíveného světa. O nás se nejvíce psalo, když došlo k některé "z přátelských okupací". Horší a potupnější než sovětská snad už ale neexistuje, tak snad již žádná další nehrozí.

3. V roce 1975 mne překvapilo nejvíce, že tu špásou "samozřejmost" v Helsinkách podepsalo 35 státních a stranických bosů, aniž hnuli brvou a aniž se studem zaradili. Ti z Východu se rdít už nedovedou a ti ze Západu snad opravdu ani nevědí, proč by se měli rdít. A pak ještě druhá věc — podmínka západoněm. úřadů při udělování něm. občanství čs. exulantům: doklad o oduznání čs. občanství. Ale o tom se zmínovat nebudu, protože to je na infarkt.

JAN RYBA

FEUILLETON

PŘÍBĚH TĚMĚŘ DUŠÍČKOVÝ

Je celkem prokázáno, že před Kryštofem Kolumbem dosáhli amerického pobřeží staří Vikingové. Leč škodolibá radost jejich potomků netrvala dlouho. V nejnovější době jsou opět někteří badatelé toho názoru, že objeviteli obou částí amerického kontinentu byli mořeplavci ze starověkého Španělska, tedy Iberové, pravděpodobně z Cadizu. Data, která byla vyryta na nedávno objevených kamenech, by měla nad slunce jasněji dokázat, že starověcí Iberové spatřili zelené břehy Ameriky již někdy v letech 475 až 150 ante Christum natum. Podobné doklady byly objeveny nejen na Iberském poloostrově, ale i na východním pobřeží Rhode Islandu, v Mexiku, Kanadě a na pobřeží Jižní Ameriky.

V souvislosti s těmito otázkami je veden mezi kolumbology neúprosný boj a spor o to, kde je — dnes asi už jen symbolický objevitel Ameriky — uložen k poslednímu odpočinku.

Jedním z míst, kde prý svasatově spočívají tělesné pozůstatky tohoto mořeplavce, je katedrála v Seville. Sevillané tu s pyšnou ochotou každému ukazují hrobku, v níž je "zaručeně" pochován velký Kolumbus. S nemalou hrůzou se chlubí ale i obyvatelé dominikánského města Ciudad Trujillo "zaručeně pravou" hrobkou a v neposlední řadě i návštěvníkům Kuby je v Havaně "doporučeno prohlédnouti si jediné

pravý" hrob Kryštofa Kolumba.

Tak vida, komu se podaří, aby měl hned tři hroby a na třech tak od sebe vzdálených místech? A kdepak je tedy pravda?

Neměnná skutečnost je jedna jediná a nezvratná: Kryštof Kolumbus zemřel 20. května 1506 ve španělském Valladolidu, kde také po slavném requiem byla rakev s jeho pozůstatky uložena do hrobky v kostele sv. Františka. Mnozí historici tvrdí, že o tři roky později, tedy v roce 1509, nechal nejstarší syn Kolumbův Diego ostatky svého slavného otce vyvézt z hrobky a převézt do kláštera Las Cuevas v Seville.

Z Valladolidu do Seville je bratru něco kolem 650 kilometrů, tak není zatěžko si představit, jak obtížná to musela být počátkem 16. století cesta.

Nabízí se otázka, zda k ní skutečně došlo?

Např. Encyklopédia Britannica o Seville vůbec nemluví a dočítáme se jen zblběně o provedené exhumaci, k níž nedošlo prý ale z popudu syna Diega, ale na výslovné přání manželky Kolumbova syna, Přemístění se mělo stát v roce 1542 a novým místem posledního odpočinku nebyla Sevilla, ale ostrov Hispanola, který slovutný mořeplavecký admirál objevil v průběhu své první plavby. Někteří badatelé, zastávající teorii hrobky v Se-

ville tvrdí, že si Kolumbova snacha ve své ženské hlavince všechno ráčila poplést a na Hispanolu převezla dokonce ostatky někoho úplně jiného. Domněnka je to sice prapodivná, ale historikové mívají pro takového zápletky dobrý čich.

A dále?

V roce 1795 přenechali Španělé Hispanolu Francouzům. Místní hidalgové, cortésové a ostatní vysocí dvorní hodnostáři se rozhodli, že Kolumba za žádnou cenu revolučním Francouzům nevydají. Rakev s Kolumbovými pozůstatky byla proto tajně vyzvednuta z hrobky, převezena na Kubu a uložena v havanské katedrále. A teprve potom prý byla, podle opět dalších a jiných pramenů, převezena do Seville.

Kruh se uzavřel. Opravdu podivně zmatená a zamotaná historie, se kterou by měla co dělat i Agatha Christie. Tato téměř kriminální historie je tím podivnější, že při velké opravě katedrály v Dominikánské republice ve městě Ciudad Trujillo bylo objeveno několik rakví s pozůstatky členů Kolumbovy rodiny. Na jedné byly patrné iniciály CCA, které byly křídě a "jednoznačně" dešifrovány jako "Cristobal Colon, Almirante". Uvnitř rakev byla objevena urna, na níž byly vyryty různé nápisy. Jeden z nich zněl: "Urna, patente de les Restes del primer Almirante Cristobal Colon Descubridor" — což by v překladu značilo: skutečná urna s pozůstatky Kryštofa Kolumba, prvního admirála, objevitele.

Zdálo by se, že zcestovalé pozůstatky mořeplavcovy a objevitelovy byly konečně a s konečnou platností identifikovány a jejich oprávněnému uctívání by tedy nemělo již nic stát v cestě.

Leč historikové bývají nevyzpytatelní a nedůvěřiví.

Don José de la Peña, toho vzdělání historik, který se s neobyčejnou pílí a důsledností zajímá o záhadu kolem Kolumbova posmrtného cestování, však rozhodně tvrdí, že nápis na oné urně v Ciudad Trujillo byl špatně a neodpovědně přečten. Litery jsou již zašlé a tak se tedy badatelé nechali vést k lehkomyšlnému omylu. Druhé slovo přečetli jako "patente", tedy pravdivý, skutečný, ale měli správně číst "parte", tedy část. A tak podle výkladu historika de la Peña je v urně uložena jen "část" ostatků Kryštofa Kolumba.

Z toho by plynulo rozuzlení, že slavný mořeplavec, symbol objevení Ameriky, odpočívá nejméně ve dvou světadílech.

Jen Ryba

MÁNESŮV DRUHÝ DOMOV

Když se nad krajem stane pánem podzim, je tam nejkrásněji. V rozlehlém zámeckém parku slétá nazlátlé listy vzácných stromů na odumírající trávník a pozdní slunce klade dlouhé stíny rozsochatých kmenů na zahradní zem. Jsme v Čechách pod Kosířem nedaleko Prostějova, kde býval v druhé polovině minulého století častým a vítaným hostem na zámku Silva Tarouců jeden z největších našich malířů Josef Mánes. Pamětní deska s jeho podobou nad branou jednopatrového empírového zámku v dolní části parku nám připomíná, že to bylo v letech 1846 až 1868. V tomto kouzelném prostředí starého parku, pod svahem zalesněného Kosíře, umělec žil a tvořil, odtud se vydával na daleké toulky po žírné Hané s jejími rázovitými stavbami selských stavení, s vesnickými ženami v pestrých maletných krojích i na svahy Dražanské vysočiny a sem se vracel se svými náměty a skicami k obrazům, na nichž zachytil tak nesmrtelně život tohoto překrásného moravského kraje a jeho neméně krásného lidu. V zámeckém parku se stovkami vzácných cizokrajných dřevin zůstal zachován půvabný empírový pavilón, který umělci tenkrát sloužil za letní ateliér.

Do Čech pod Kosířem uvedl Josefa Mánesa před polovinou minulého století nejstar-

ší syn rodiny Silva Tarouců, vlastenecký kněz Bedřich, s nimž se malíř již od studentských let přátelsky stýkal. Zde našel Mánes svůj druhý domov; tady vznikla mnohá jeho významná figurální i krajinářská díla.

Přímo ze zámeckého parku vede široké boční schodiště do někdejšího salonu rodiny Silva Tarouců. V tomto krásném interiéru byla vkusně zařízena Mánesova pamětní síň, v níž jsou instalována některá umělcova díla z časů jeho návštěv v Čechách pod Kosířem. Jeho líbezná Lábánky na Hané, Ukolébavka, cyklus obrazů zachycujících alegoricky Život na panském sídle, patří k nejrozkosnějšímu. Velké portréty někdejších malířových hostitelů, historické portréty Karla IV. a Marie Terezie a drobné Mánesovy obrázky sbírku vhodně doplňují. Zámecká sbírka obsahuje i soubor Mánesových dopisů s návrhy na některé úpravy zámeckých objektů. Patří mezi ně i vysoký pseudogotický skleník z roku 1852 od Ignáce Ullmana, na jehož průčelí Mánes navrhl pěkné erby rodu Silva Tarouců a Stolberků.

Čechy pod Kosířem poskytly Mánesovi náplň k dílu, které zůstalo ryze národní. A snad je to škoda, protože Mánes byl umělec světové velikosti.

Živanský

Z KALENDÁŘE KRAJANSKÝCH AKCÍ

- **Pátek 6. února od 20. 30 do 3 hod.**, Švýcarsko-Basilej, slavnostní sál městského Kasína, Steinenberg 14 — 7. reprezentační Československý ples čs. spolku Domov a Sokola Basilej. Vstupné 20, — SFr.
- **Sobota 7. února od 20 hod.** NSR — Mnichov, hotel Bayerischer Hof, Promenadeplatz 2 — 3. reprezentační ples Čechů a Slováků. Vstupné DM 20, —
- **Ve stejný den:** Švýcarsko-Solothurn, sál hotelu Bad Attisholz u Solothurnu — Ples spolku "Masaryk". Vstupné SFr. 12, —
- **Sobota 14. února 1976 od 20 hod.** Švýcarsko-Bern, koncertní síň Casina — 6. reprezentační ples Sokola Brn. Vstupné SFr. 22, —. Obj. vstupenek: M. Vondráček, Palmien-Apotheke, Monbijoustr. 24, 3000 Bern, tel. 031-254911.
- **Sobota 21. února od 20 hod.** Švýcarsko-Curych, Kongresshaus, Clarendonstr. 3 — 5. reprezentační ples Sokola Curych. Vstupné SFr. 20, —. Informace: br. V. F. Svoboda, telef. 637204 mezi 18 a 20-hod. večer.
- **16.-21. února** lyžařský výcvikový tábor Sokola Wintherthur pro mládež ve věku od 7 — 18 let v Unteribergu. Inf.: Sokol, Postfach, CH-8401 Wintherthur.
- **1. až 14. března**, Itálie-Casies — Setkání přátel, kteří se dosud neznají. Rekreační pobyt v krásném domě a hezké krajině. Inf.: Velehrad, S. Martin in Gsies, I-39030. (Z programu katolické duchovní služby).

PROSÍME — NEPŘEHLÉDNĚTE

Vážení přátelé, přestože dodávání novin je nyní v pořádku, může se stát — stále ještě nejspíš v souvislosti s nepříjemnostmi z minulého období — že máte s novinami nějaký problém. Jelikož naše ústřední kartotéka a přesná evidence předplatitelů je v centrální redakci v USA, prosíme, abyste se se stížnostmi, případně jakýmkoliv problémy — at' se týkají dodávky novin anebo předplatného, obraceli přímo na nás. To jest: AL/EL, 283 Oak St., Perth Amboy, USA. Jedině odsud jsme schopni s plnou odpovědností Vaše připomínky vyřídit.

Děkujeme, AL/EL

Telegraficky ze světa

Alžírské a marocké oddíly bojují spolu na území bývalé Španělské Sahary. Marocké vojsko napadlo alžírské, které přivázelo zásobu zbraní a potravin místním guerílám. • Americký ministr obrany Rumsfeld prohlásil v kongresu, že US musí konečně něco učinit, aby zastavily růst převahy sovětského vojenského potenciálu, hlavně nukleárního. • Čína nabízí v afrických, asijských a jiných zemích svou naftu z otvíraných nalezišť, jež jsou prý největší na světě, za ceny podstatně nižší, než chce Moskva. • Společnost Řecko-SSSR zahájila, respektive obnovila svou činnost v Aténách po osmileté přestávce. • Albánie, podle návrhu nové ústavy, se má stát z lidové republiky socialistickou lidovou republikou. • Kanadský premiér Pierre Trudeau přijal Castrovo pozvání k návštěvě Kuby. • Nastane výměna mladých, sovětských a amerických zemědělských odborníků. Tak to stanoví nedávno podepsaná dohoda mezi USA a SSSR. Kdopak asi bude mít víc "ze hry"? • Šest vůdců nezdařeného zářijového pokusu o převrat v Súdánu bylo v Chartúmu minulý týden popraveno. • Větrné bouře počátkem ledna způsobily v NSR věcnou škodu v hodnotě 80 milionů marek. Obětí na životech: jedenáct lidí. • Po deseti letech poprvé bylo obnoveno železniční spojení mezi Saigonem a Hanojí. • Jednání o Kypru probíhá mezi řeckým premiérem Karamanlisem a — egyptským prezidentem Sadatem. • Concorde, francouzsko-britské nadzvukové dopravní letadlo zahájilo lety mezi Londýnem a Bahrajnu na Arabském poloostrově, a Paříží a Rio de Janeirem. Letový čas se zkracuje na polovinu oproti normálním tryskovým letadlům. • Do posledního března letošního roku opustí Singapur posledních 320 britských vojáků. Komunistické odbory v Itálii, zejména v přístavech, vyhlásily letošní rok Rokem bojkotu Pinochetova režimu v Chile. • Lybie znárodnila všechny soukromé společnosti zahraničního obchodu. •